

JĘZYK POLSKI

WYMAGANIA EDUKACYJNE W KLASIE III – POZIOM PODSTAWOWY

Niżej przedstawione kryteria ocen należy rozumieć koniunktywnie

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który spełnia następujące wymagania z trzech obszarów:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji:

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej:	Kategoria taksonomiczna
1. Odczytuje zawarte w tekstach informacje jawne (odczytuje znaczenia wyrazów, zw. frazeologicznych, zdań, grup zdań uporządkowanych w akapicie).	B
2. Wyróżnia argumenty w tekście argumentacyjnym.	B
3. Zna pojęcie aktu komunikacji językowej i wskazuje jego składowe.	A
4. Odróżnia słownictwo oficjalne od swobodnego.	B
5. Rozpoznaje i nazywa podstawowe funkcje językowe (informacyjną, ekspresywną, impresywną).	A
6. Rozpoznaje typ nadawcy i adresata tekstu.	B
7. Rozpoznaje zastosowane w tekście środki językowe.	B

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej:	Kategoria taksonomiczna
1. Uczeń zna teksty literackie oraz inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.	A
2. Zna cechy charakterystyczne poszczególnych epok niezbędne przy analizie tekstów literackich i innych tekstów kultury.	A
3. Wskazuje zastosowane w utworze środki artystycznego wyrazu: epitet, metafora, porównanie, apostrofa, przerzutnia, hiperbola, powtórzenie, wyliczenie, antyteza, pytanie retoryczne.	B
4. Rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego i bohatera (postać mówiąca, fabuła, sytuacja liryczna, akcja).	B
5. Rozpoznaje omawiane gatunki i rodzaje literackie.	A

III. Tworzenie wypowiedzi.

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej:	Kategoria taksonomiczna
1. Tworzy dłuższą wypowiedź pisemną i ustną (np. rozprawka, interpretacja utworu literackiego lub fragmentu), przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej.	D
2. Tworzy samodzielnie wypowiedź argumentacyjną (stawia tezę, hipotezę, dobiera argumenty i przykłady ilustrujące wywód).	D
3. Sporządza plan wypowiedzi.	D
4. Dobiera właściwe słownictwo.	C
5. Wykonuje działania na tekście cudzym: cytuje, streszcza.	B
6. Publicznie wygłasza przygotowaną przez siebie wypowiedź	C

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto następujące wymagania z trzech obszarów:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji:

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej:	Kategoria taksonomiczna
1. Odczytuje sens całego tekstu.	B

2. Rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych (artykuł) – odróżnia wiadomość od komentarza.	B
3. Wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe.	A
4. Zna pojęcie znaku, uzasadnia, że język jest systemem znaków, rozróżnia znaki werbalne i niewerbalne.	A, D
5. Rozpoznaje i nazywa dodatkowe funkcje językowe: poetycką, perswazyjną jako rodzaj funkcji impresywnej.	A, B
6. Odróżnia słownictwo emocjonalne od neutralnego.	B
7. Rozpoznaje różne typy błędów językowych.	B
8. Definiuje znaczenia słów.	A
9. Rozpoznaje w czytanych tekstach stylizacje: archaizację, kolokwializację, dialektyzację.	B

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej:	Kategoria taksonomiczna
1. Określa problematykę utworu.	C
2. Wskazuje funkcje zastosowanych środków artystycznych.	B
3. Charakteryzuje omawiane gatunki i rodzaje literackie.	C
4. Dostrzega w czytanych utworach cechy charakterystyczne epok: Młodej Polski, dwudziestolecia międzywojennego, literatury po 1939 roku.	C
5. Odczytuje treści alegoryczne i symboliczne.	D
6. Dostrzega w tekstach wartości narodowe i uniwersalne.	C
7. Porównuje utwory literackie lub ich fragmenty; dostrzega cechy wspólne i różne.	D
8. Wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu, np. słowa-klucze.	D
9. Rozpoznaje w wypowiedzi ironię.	B

III. Tworzenie wypowiedzi.

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej:	Kategoria taksonomiczna
1. Tworząc samodzielną wypowiedź argumentacyjną, porządkuje argumenty, podsumowuje.	D
2. Publicznie wygłasza przygotowaną przez siebie wypowiedź, dbając o jej wyrazistość.	C
3. Wykonuje różne inne działania na tekście cudzym: parafrazuje, sporządza konspekt.	D

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto następujące wymagania z trzech obszarów

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji:

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej:	Kategoria taksonomiczna
1. Rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych (artykułu, reportażu, felietonu) i politycznych (przemówienia), odczytuje zawarte w nich informacje jawne i ukryte.	D
2. Odczytuje sens całego tekstu oraz wydzielonych fragmentów, potrafi objaśnić ich sens oraz funkcje na tle całości.	C
3. Rozpoznaje w wypowiedzi ironię, objaśnia jej funkcje.	D
4. Odczytuje zawarte w tekstach informacje jawne i ukryte.	C
5. Analizuje i definiuje znaczenia słów.	D
6. Rozpoznaje manipulację językową w tekstach.	D
7. Sporządza opis bibliograficzny wskazanego tekstu.	C
8. Rozróżnia rodzaje stylizacji i określa ich funkcje.	C

9. Rozpoznaje cechy stylu danego tekstu i funkcje zastosowanych w nim środków językowych.	D
---	---

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej:	Kategoria taksonomiczna
1. Rozpoznaje konwencję literacką w obrębie pewnego historycznie określonego zbioru.	B
2. Wskazuje zastosowane w tekstach środki artystyczne: synekdochy, paralelizmy i inne wyznaczniki poetyki danego utworu (kompozycja, genologia) i określa ich funkcje w utworze.	B
3. Wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty (np. literackie, kulturowe, religijne, filozoficzne).	D
4. Porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich.	C
5. Porównuje utwory literackie lub ich fragmenty; dostrzega cechy wspólne i różne.	C
6. Dostrzega związek języka z wartościami.	D
7. Dostrzega w tekstach kultury prezentowane konflikty wartości.	C
8. Dostrzega w czytanych utworach cechy charakterystyczne epok: antyku, średniowiecza, renesansu, baroku, oświecenia, romantyzmu, pozytywizmu, Młodej Polski, dwudziestolecia międzywojennego, literatury po 1939 roku.	C

III. Tworzenie wypowiedzi.

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej:	Kategoria taksonomiczna
1. Tworząc samodzielną wypowiedź argumentacyjną, dokonuje selekcji argumentów pod względem użyteczności, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie.	C
2. Opracowuje redakcyjnie własny tekst (dokonuje przekształceń, skrótów, eliminuje niejednoznaczność).	D
3. Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych omawianych na lekcjach.	C
4. Dostrzega błędy językowe – powtórzenia i dokonuje autokorekty.	C

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę dobrą, a ponadto następujące wymagania z trzech obszarów

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji:

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej	kategoria taksonomiczna
1. Rozpoznaje w wypowiedzi ironię, objaśnia jej mechanizm i funkcje.	D
2. Rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych.	D
3. Wskazuje w czytanych tekstach i analizuje przykłady odmian terytorialnych, środowiskowych, zawodowych polszczyzny.	A, D

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

wymagania szczegółowe z podstawy programowej:	kategoria taksonomiczna
1. Wskazuje wyznaczniki poetyki danego utworu z zakresu wersyfikacji, kompozycji i genologii oraz określa ich funkcje	A, C
2. Używa słownictwa z określonych kręgów tematycznych związanego z m.in. Polską, Europą, kulturą, cywilizacją, polityką, historią.	A, C

III. Tworzenie wypowiedzi.

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej:	kategoria taksonomiczna
1. Tworząc samodzielną wypowiedź argumentacyjną, hierarchizuje argumenty.	D
2.. Publicznie wygłasza przygotowaną samodzielnie wypowiedź, dbając o dźwiękową wyrazistość przekazu, tempo mowy i donośność głosu.	C
3. Stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne.	C

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto następujące wymagania z trzech obszarów

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji:

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej:	kategoria taksonomiczna
1. Rozpoznaje specyfikę tekstów popularnonaukowych, odczytuje zawarte w nich informacje jawne i ukryte	A, C
2. Samodzielnie dociera do informacji i szuka literatury przydatnej do opracowania różnych zagadnień.	D
3. Rozróżnia pojęcie błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej.	B
4. Analizując teksty dawne, dostrzega różnice językowe (fonetyczne, leksykalne) wynikające ze zmian historycznych.	D

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej:	kategoria taksonomiczna
1. Uczeń zna dodatkowe teksty literackie i kultury wskazane przez nauczyciela na lekcjach.	A
2. Wykorzystuje w interpretacji utworu samodzielnie dobrane konteksty (np. literackie, kulturowe, religijne, filozoficzne).	D

III. Tworzenie wypowiedzi.

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej:	kategoria taksonomiczna
1. Przygotowuje samodzielnie wypowiedź (wybiera formę gatunkową, odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	C
2. Stosując zabiegi perswazyjne, zdaje sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	D
3. Opracowuje redakcyjnie własny tekst (dokonuje uzupełnień, przekształceń, skrótów, eliminuje niejednoznaczność, sporządza bibliografię i przypisy).	C

